

УДК 657.372: 658.15

Панченко О.М.¹, Бряєн К.С.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0515м НУ «Запорізька політехніка»

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних ринкових умовах фінансова стійкість визначає здатність підприємства зберігати стабільне становище та ефективно здійснювати господарську діяльність.

Фінансова стійкість (Financial Independence) – це фінансовий стан підприємства, за якого ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, мають окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечити самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів [1].

Фінансова стійкість підприємства зумовлює здатність підприємства функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх пасивів і активів у внутрішньому й зовнішньому середовищах, які постійно змінюються, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість [2].

Отже, фінансова стійкість передусім відображає рівень залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та характеризує його здатність своєчасно виконувати платіжні зобов'язання і бути кредитоспроможними.

Оцінюючи фінансову стійкість підприємства, слід враховувати наступне: власники підприємства віддають перевагу допустимому зростанню частки позикових коштів; кредитори – навпаки частіш за все співпрацюють із суб'єктами господарювання з високою часткою власного капіталу [3].

На сьогодні існує велика кількість різних методик аналізу фінансової стійкості підприємства, які умовно можна поділити на три великі групи:

1. Аналіз фінансової стійкості підприємства на основі співвідношення його активів та пасивів;

2. Аналіз фінансової стійкості за допомогою фінансових коефіцієнтів;

3. Аналіз запасу фінансової стійкості. З позиції довгострокової перспективи фінансова стійкість підприємства характеризується структурою джерел коштів, залежністю від зовнішніх інвесторів і кредиторів [1].

Аналіз стійкості фінансового стану на ту чи іншу дату дає змогу відповісти на питання: наскільки правильно підприємство керувало фінансовими ресурсами протягом періоду, який був попереднім цій даті. Важливо, щоби стан фінансових ресурсів відповідав потребам розвитку підприємства, оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і нестачі у нього коштів для розвитку виробництва, а лишки – перешкоджати розвитку, обтяжувати витрати підприємства зайвими запасами та резервами. Таким чином, суть фінансової стійкості визначається ефективним формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів [2].

Фінансова стійкість підприємства є ключовим фактором його успіху та тривалого розвитку в динамічному бізнес-середовищі. В умовах зростаючої конкуренції, нестабільності ринків та економічних труднощів, здатність підприємства ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами та відповідати на зміни зовнішнього середовища стає надзвичайно важливою [4].

Фінансову стійкість підприємства визначають наступні фактори: спроможність вільно лавірувати надходженнями грошових коштів; фінансова забезпеченість функціонування; стабільне перевищення доходів над витратами; забезпечення окупності витрат на розвиток та оновлення процесу виробництва; фінансова незалежність від зовнішніх джерел фінансування [5].

Отже, фінансова стійкість відображає якісний стан фінансових ресурсів підприємства та його спроможність до самофінансування. Вона інтегрує в собі платоспроможність, кредитоспроможність та фінансову незалежність. Сучасні методики аналізу дозволяють вчасно виявити ризики втрати

рівноваги активів і пасивів, що є необхідним для виживання бізнесу у вимогах високої конкуренції. Тільки за умови підтримки оптимального рівня фінансової стійкості підприємство здатне забезпечити тривалий розвиток та успішно реалізувати свою стратегічну ціль.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання. 2-ге вид. Вінниця : ВНТУ, 2022. 144 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Epifanova_2022_144.pdf.
2. Ткачук Н. В. Аналіз фінансової діяльності підприємств: конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки., 2023. 114 с.
3. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки таврійського Національного університету В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Т. 29 (68), № 3. С. 173–180.
4. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Економічний журнал одеського політехнічного університету*. 2023. № 4(26). С. 37–44.
5. Чепка В.В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. №12. С. 649-655.